

og Repræsentation frem ad andre Veje end dem, der ere foreslaaede i nærværende Lovforslag.

R. C. Sørensen: Naar jeg har bedt om Ordet, er det nærmest for at svare det ærede Medlem for Slagelse. Naar jeg har tilladt mig at skrive i min Pjece, at det danske Landbrug og den danske Stat kunde have staaet sig ved at udbetale 100 Mill. til Frihandelens Forkæmpere, for at de skulde nedlægge Vaabnene og indstille den Agitation, de bruge, saa tror jeg, at det er meget for lidt, dog det er et Spørgsmaal, der ikke let kan lade sig afgøre. Det svenske Eksempel viser, at det der stadig gik tilbage under Frihandel, akkurat som det nu gør i Danmark. Ejendommene sank stadig i Pris, indtil de i 1888 fik Toldbeskyttelse. 5 Aar efter, da de fik en ny Statstaksation, vare Ejendommene stegne med 97 Mill. Kr., medens vore i den samme Tid ere gaaede nedad. Før Sverige fik Toldbeskyttelsen, sammenlignede baade det ærede Medlem for Slagelse og andre vore Forhold med de svenske, men efter at Sverige har faaet Toldbeskyttelsen, sige de, at man kan slet ikke sammenligne, Danmark er et Land for sig selv. Det er aldeles sikkert, at hvis vi den Gang havde fulgt Sveriges Eksempel, vilde vi have opnaaet de samme økonomiske Resultater. Nationalformuen vilde være stegen ganske overordentlig.

Det ærede Medlem fra Slagelse omtalte England og lovpriste denne Stat for sine Frihandelsteorier. Jeg maa maaske med den ærede Formands Tilladelse oplæse den engelske Landbrugskommissions Betænkning, som nylig er udkommen. Denne Kommission blev nedsat i 1893 og har nu udsendt sin trykte Betænkning. Det kunde være, at d'Hr. kunde have Lyst til at se, hvorledes den ser ud, og jeg skal med den ærede Formands Tilladelse oplæse den

Formanden: Det ærede Medlem maa erindre, at dette ligger ganske uden for denne Sag, og det er kun paa Grund af det Angreb, som Folketingsmanden for Sorø Amts 3dje Kreds (Køedt) rettede mod det ærede Medlem, at jeg overhovedet kunde tillade at komme ind derpaa.

R. C. Sørensen: Jeg skal gerne indrømme, at det ligger uden for denne Sag; men hvis den ærede Formand vil tillade det; det er ganske kort

Formanden: Det maa hellere opsættes.

R. C. Sørensen: Jeg henstiller da til de ærede Medlemmer selv at læse denne Betænkning. De ville der finde, at Betænkningen hævder, at den engelske Selvejrbonde stadig væk bukker under. Den engelske Selvejrbondestand, som man har prist og set en Støtte i i England, kommer ind under Herremændene og Godsejervælden. Det oplyses ogsaa at Husmændene paa de smaa Jordlodder ere sunkne saa dybt ned; at de ikke en Gang have Kød paa deres Bord, skønt de arbejde fra tidlig Morgen til sildig Aften. Det er det, som vi sikkert arbejde hen efter, hvis vi følge det ærede Medlem for Slagelse. Jeg indrømmer, at det kan være meget godt at høre paa den ærede foregaaende Taler. Men Resultatet bliver nok her det samme som i England. Jeg vil bede de ærede Medlemmer om at gøre sig bekendte med den engelske Landbrugskommissions Betænkning.

J. Hage: Det er blot nogle faa Bemærkninger, jeg vilde gøre til det ærede Medlem for Slagelse. Jeg har en vis Sympati for den Grundopfattelse, som han har, men jeg antager, at han vil give mig Ret i, at Manchester-Teorierne, som han endnu helt og holdent synes at bekende sig til, i alt Fald intetsteds ere realiserede og aldeles ikke ere det i vort Land. Men naar dette er Tilfældet, kan man altsaa ikke slutte om en enkelt Foranstaltnings Nødvendighed eller Ikke-Nødvendighed ud fra Forhold og Forudsætninger, som slet ikke foreligge. Ja, hvis det var almindelig anerkendt, at Staten ikke havde at blande sig i Handelsforetagender, men skulde holde sig helt uden for den Slags Ting, kunde jeg selvfølgelig være ganske enig med det ærede Medlem i, at saa var det unødvendigt at have et Handelsdepartement eller i alt Fald meget lidt nødvendigt. Men det stik modsatte er jo Tilfældet. Udviklingen gaar mere og mere i Retning af, at Staten blandes ind i Handelen. Det ærede Medlem hører i alt Fald til et Flertal i denne lovgivende Forsamling, der aldeles ikke anerkender den Sætning, som han har sat i Spidsen og gjort til Udgangspunkt for sine Raisonnementer. Naar det er en Kendsgerning, at man til enhver Tid paakalder Statens Hjælp, ogsaa, hvor der er Spørgsmaal om Foranstaltninger, der i højeste Grad gribe ind i Handel og Industri, er det i allerhøjeste Grad nødvendigt eller i alt Fald ønskeligt, at man i Regeringskontorerne har den for-